

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Met blijdschap des Heiligen Geestes

1 Thessalonicensen 1:6c

"Gij hebt mijn weeklacht en geschrei, veranderd in een blijde rei." Deze bekende psalmwoorden geven aan dat de Heere voor Zijn volk en kinderen hun droefheid en smart kan en wil veranderen tot blijdschap en vreugde. Ja, bij de Heere is de ware vertroosting. God verleent, zo zegt dezelfde psalmdichter, in plaats van lijden, weer stof tot juichen en verblijden.

De Heere, Die alle dingen kan doen medewerken ten goede, gebruikt dan soms wegen van druk en tegenslag om het wonder van Zijn goedheid en genade des te heerlijker te doen uitkomen. Daarom kan dan later wel eens gezegd worden dat het goed voor hen was om "verdrukt te zijn geweest". Dan wordt het zo waar dat de drukking van de melk boter voortbrengt. Dat is enkel en alleen omdat de Heere meekwam in die verdrukking. Dat Hij Zijn Woord waar maakte dat Hij hen nimmermeer zou verlaten. Ja, dan mag achteraf toch gezegd worden dat het, ondanks alles, goede en leerzame tijden waren. Hoe moeilijk ze ook waren, ze hadden ze toch niet willen missen. Als de Heere er maar in meekomt.

Daarom moeten we altijd dit voorbehoud maken... want er zijn ook tegenslagen en smarten bij mensen, die zonder God en Zijn Woord leven. Ook zij kunnen meepraten over tegenslag op tegenslag. Maar waar brengt het hen als zij geen toevlucht kennen, geen hulp en ondersteuning? Ze verhardten of ze leggen zich in doffe berusting neer bij het "lot" dat nu eenmaal niet gunstig is uitgevallen voor hen.

De apostel Paulus weet zelf persoonlijk ook van verdrukking. Denkt u maar aan die nacht in de gevangenis te Filippi. Met Silas heeft hij daar 's nachts psalmen gezongen. Maar nu schrijft hij aan de Thessalonicensen in een terugblik dat ook in die gemeente veel gebeurd is na de komst van het Evangelie. Door de kracht van de Hei-

lige Geest mocht het woord aangenomen worden in vele verzekerdheid. Ze werden navolgers en volgelingen van Christus. In veel verdrukking hebben ze toch het Woord aangenomen.

Nu voegt de apostel daarom er ook aan toe: "met blijdschap des Heiligen Geestes". Blijdschap in de verdrukking is een vrucht, die verworven is door Christus. In Zijn lijden en sterven lag Zijn blijdschap. O zeker, Hij heeft als men het lijden in al zijn ernst en diepte op Zich af zien komen. Denk maar aan dat ogenblik waarop Hij bidt of de drinkbeker van het lijden aan Hem zou mogen voorbijgaan. Maar... aan de andere kant heeft Hij toch ook met blijdschap het werk volbracht dat Hij van eeuwigheid op Zich had genomen. Hij wilde dat offer brengen dat God alleen kon behagen. Daarom zegt Hij ook dat het Zijn spijs is om de wil van Zijn Vader te volbrengen. Hij mocht in die zware weg toch zien op de verheerlijking van Gods Naam. Dat gaf Hem steeds het door niets en niemand te stuiten verlangen om in alles de wil van Zijn hemelse Vader te volbrengen.

In de gemeente van Thessalonica was ook verdrukking gekomen. Dat was ook Schriftuurlijk. Christus had immers gezegd dat ze in de wereld verdrukking zouden hebben. In Thessalonica kwam het van de kant van de joden. Toch hebben ze het Woord aangenomen met blijdschap des Heiligen Geestes. Ook in die zin waren ze weer navolgers van Paulus en Christus. Ze wandelden in het spoor van de apostelen.

In Handelingen 5:41 lezen we van de apostelen, die voor de Hoge Raad moesten verschijnen, dat zij heengingen "van het aangezicht des raads, **verblijd zijnde** dat zij waren waardig geacht geweest om Zijns Naams wil smaadheid te lijden". Lag daarin niet het duidelijke bewijs dat zij Gods uitverkorenen waren?

In de verdrukking blijdschap... Het gaat hier niet om een oppervlakkig blijdschap, zoals die soms opgewekt

wordt door allerlei middelen. Een blijdschap die mensen zichzelf aanmeten en aanpraten. Nee, het gaat om een blijdschap die voortkomt uit de Heilige Geest. Daarom zegt de psalmdichter: Gij hebt mijn weeklacht en geschrei veranderd... Blijdschap des Geestes. Niet alleen afkomstig van de Heilige Geest, maar ook verbonden is aan het werk van de Heilige Geest. Want het werk van de Heilige Geest is vanuit en gericht op Christus. Hij sprak: Hij zal het uit het Mijne nemen en het u verkondigen. Dat is het liefste werk van de Heilige Geest: om Christus te verheerlijken en het oog op Hem te richten. De heilsfeiten, de namen en de ambten, de naturen en de staten van de Middelaar zijn zo vol onderwijzing. Dan wordt verstaan dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Kent u iets van de blijdschap in Christus? Verstaat u iets van dat roemen in de verdrukkingen? Van een blijdschap door de tranen heen? Van het smaken van blijdschap in het knielen en verootmoedigen voor Gods aangezicht? Vreugde in de vrede van God, die alle verstand te boven gaat? O, als de Heere iets van Zijn gunst doet ondervinden...

"Eén kus van Jezus mond is me meer dan al die zwarte grond...." zo riep eens iemand uit, die, als grootgrondbezitter, het overigens naar de wereld heel goed had. Droevig en nochtans altijd blijde is de Kerk op weg naar de eeuwige vreugde.

Daarom zij het uw gebed:

Verheug het volk, verblijd hen allen, HEER,
die naar U zoeken, 't elken stond;
leg steeds Uw vrienden in de mond:
"de grote God zij eeuwig lof en eer."

vdW.

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie geplaatst over 1 Thess. 1:6c "Met blijdschap des Heiligen Geestes". Ds. J.M.J. Kieviet publiceert een eerste artikel over de verzegeling met de Heilige Geest. Ds. P. Roos schrijft over een waar geloof. Ds. M.C. Tannis begint een serie artikelen over de tweede brief van Paulus aan Timotheus. Uit het gedachtegoed van Boston is geput voor een eerste artikel over de bekering. Uit het Kerkblad van de Hersteld Hervormde Kerk is een actueel artikel overgenomen van ds. Tj. de Jong.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 25 juli in het gebouw van de Geref. kerk, Vrijheidsstraat 1 te Elburg.

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 7 juni verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 31 mei. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.
Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Als dit nummer van *Bewaar het Pand* verschijnt, zal het over enkele dagen Pinksteren zijn, het christelijke feest waarop we terugdenken aan het heilsfeit van de uitstorting van de Heilige Geest. Wellicht leest u deze aflevering van ons blad wel tijdens een van de Pinksterdagen. Ongetwijfeld zal de Persoon en het werk van de Heilige Geest tijdens de kerkdiensten bijzondere aandacht (hebben) ontvangen.

De Heere Jezus had Zijn discipelen niet alleen voorbereid op Zijn uitgang te Jeruzalem, Zijn lijden en sterven dat zou gaan plaatsvinden. Maar ook had de Meester aan de leerjongeren iets gezegd over de Trooster die komen zou. Het behoefde voor hen geen verborgenheid te zijn Wie de Heere Jezus daarmee bedoelde. "Wanneer de Trooster zal gekomen zijn Die Ik u zenden zal, namelijk de Geest der waarheid Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen" [Joh. 15: 26; zie ook Joh. 16: 5-15]. Bij gelegenheid van Zijn hemelvaart had de Heere Jezus deze toezegging nog eens herhaald: "Gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes Die over u komen zal" [Hand. 1: 8]. Hij had er aan toegevoegd dat het zou plaatsvinden "niet lang na deze dagen" [Hand. 1: 5].

Welnu, zo is het ook gebeurd. Tien dagen na de opneming van de Heere Jezus ten hemel kwam de beloofde Trooster. Het eendrachtige en volhardende gebed van de discipelen en van de vrouwen werd spoedig verhoord. Ze werden allen vervuld met de Heilige Geest. Grote en ongehoorde dingen gebeurden er op die dag. De Heere werkte door Zijn Geest zo vurig en krachtig dat er op de prediking van Petrus wel drieduizend tot bekering kwamen. Ook van hen lezen we dat ze de gave van de Heilige Geest ontvingen.

hoogst zeldzaam

In deze serie artikelen zou ik graag met u willen luisteren naar wat de Heere in Zijn Woord over de Heilige Geest zegt. En dan met name over het onderwerp dat boven dit artikel staat: *de verzegeling met de Heilige Geest*. Nu zou het kunnen zijn dat u door deze aanduiding wat terugschrikt. En dat u meent dat het dan wel over een heel hoog en tegelijkertijd heel diep thema gaat. Spreken over de Heilige Geest, over Zijn gezegende Persoon en over Zijn werk – dat lijkt al een bijna onmogelijke zaak. Wie verstaat immers de

dingen van de Geest van God? Wie zal de zin des Heeren kennen? En dan zal het nu speciaal gaan over de verzegeling met de Heilige Geest... Is die heilsweldaad niet voorbehouden aan een hoogst uitzonderlijke enkeling van Gods kinderen? Betreft dat niet een stand in het genadeleven die hoogst zeldzaam wordt aangetroffen, zo niet vroeger, dan toch wel zeker vandaag de dag?

Het zou kunnen zijn dat een ander dit thema weer anders benadert. Het is iemand die regelmatig rondkijkt in kerkelijk en godsdienstig Nederland en die de verschijnende literatuur over religie en leven probeert bij te houden. Hij of zij signaleert direct dat het een thema betreft dat wel erg modieus is. "Meer van de Geest!" – is dat gedurende de laatste jaren niet de roep van velen binnen allerlei kerken en bewegingen? "Meer van de Geest!" Er is zoveel meer van de Geest te ontvangen dan ons altijd is voorgehouden, zo meent men!

Inderdaad valt deze nieuwe trend sinds een enkel jaar te constateren. Op de kerkelijke markt is veel in beweging. Conferenties en cursussen worden op de rails gezet. Activiteiten tot en met. Vele ervan hebben tot doel aandacht te vragen voor het werk van de Heilige Geest. Ze sieren zich met fraaie namen: 'Verlangen naar meer', 'New Wine', 'Kerygma', enz.

Enige tijd geleden werd een conferentie gehouden in de Nederlands Gereformeerde Jeruzalemkkerk te Utrecht. Eén van de sprekers zei daar en toen: "Het vertrouwen in de belijdenisschriften is voorbij. De Heilige Geest werkt niet via de lijnen van onze belijdenis. Het leven met God is meer dan dat."

Wat wil men dan? Heel veel! Hoor maar: "echte beleving van het Vaderschap van God, groeien in je bediening, en vooral: de Heilige Geest." Wat dan? Wel, de vervulling met de Heilige Geest, de gaven van de Geest, de zalving van de Heilige Geest, de doop met de Geest en ook - en dan klinkt het - *de verzegeling met de Heilige Geest!* Een *second blessing*, zegt men, een tweede zegen. Uitkomend in geestesgaven als het spreken in tongen en de toepassing van de gebedsgenezing. Al met al: "meer van de Geest, de verzegeling met de Heilige Geest..."

Zal het over deze dingen gaan in de komende artikelen? Nee, daar zal het

niet over gaan. Want bij alle goede bedoelingen misschien vrees ik dat er van Gods Geest en van Zijn ware werk niets in te vinden is. Er is hier en daar veel enthousiasme, veel inspanning, veel energie. Maar de stem van een arme verloren zondaar, die met de schuldverslagen David bidt, in de nood van zijn leven: *"Verwerp mij niet van Uw aangezicht, neem Uw Heilige Geest niet van mij..."* [Ps. 51] - die stem hoor ik in dit drijven niet. Ik zeg u nu al dat de ware betekenis van de verzegeling met de Heilige Geest juist hiermee zo veel te maken heeft.

onmogelijk

Ondertussen spreekt de Bijbel – en in dat spoor ook onze belijdenis – toch wel degelijk over de verzegeling met de Heilige Geest. Ik volsta in dit inleidende artikeltje met een verwijzing naar onze Dordtse Leerregels. Het is in hoofdstuk 5, het slothoofdstuk dat de volharding van de heiligen belijdt, of beter nog: de bewaring door de Heere van de Zijnen bij de verkregen verlossing. *"De Heere zal het voor mij voleinden!"*, belijdt hier Gods Kerk. *"Hij zal niet laten varen wat Zijn hand begonnen is."*

Dat is een aangevochten werkelijkheid in het leven van Gods kinderen. Eerlijk wordt beleden dat bij hen de overblijvende zonde en ook de aanvechtingen van de boze een plaats blijven houden. Dat is een zaak van verdriet. Als ze aan hun eigen krachten waren overgelaten, dan zouden ze in de genade die de Heere aan hen bewees "niet kunnen volstandig blijven." Maar er is meer te zeggen: "God is getrouw, die hen in de genade, hun eenmaal gegeven, barmhartig bevestigt en tot het einde toe krachtig bewaart!" [par. 3]. In de volgende paragrafen wordt geschetst dat de boze bij tijden vat op hen heeft. Dat blijkt wanneer ze "door de begeerlijkheden van het vlees verleid worden en die volgen" [par. 4]. Zo ver kan het dus komen. Onze belijdenis schroomt niet om hier van schuld en afwijking te spreken.

Maar, o wonder, de Heere is rijk in barmhartigheid. Hij neemt "naar het onveranderlijk voornemen van de verkiezing, de Heilige Geest van de Zijnen, ook zelfs in hun droevig vallen, niet geheel weg." Hij staat niet toe dat ze zich "in het eeuwig verderf storten" [par. 6]. Het zal niet gebeuren! De Heere staat voor Zijn zaak in. Heel treffend belijden de Regels van Dordt dan dat Gods raad niet veranderd en Zijn belofte niet gebroken

kan worden, "noch de roeping naar Zijn voornemen herroepen, noch de verdienste, voorbidding en bewaring van Christus krachteloos gemaakt" kan worden. En evenmin is het mogelijk dat "de verzegeling des Heiligen Geestes verijld of vernietigd kan worden" [par. 8].

Ziet u, het is in dit verband dat onze belijdenis de verzegeling met (of van) de Heilige Geest ter sprake brengt. Het zal nu wel duidelijk zijn dat het hier niet gaat over grote bomen in Gods Koninkrijk. Mensen die onwrikbaar vast staan in hun geloof, onaantastbaar voor aanvechting en bestrijding. Nee, hier wordt beleden dat de Heere Zijn Geest en de verzegeling van Zijn Geest niet zal vernietigen, namelijk bij

EEN WAAR GELOOF

We gaan verder met nog enkele accenten te leggen betreffende de leerdienst, waarin m.n. de Heidelbergse Catechismus wordt behandeld.

Ik wil dan deze keer uw aandacht bepalen bij hetgeen ons leerboek zegt over het geloof. Dat gebeurt in zondag 7. Deze zondag is één van de meest bepalende delen uit de Catechismus. Wat allereerst opvalt is, dat de Catechismus spreekt over een wáár geloof. Zelfs tot driemaal toe in zondag 7. Daar moet wel een gerichte bedoeling achter liggen.

Dat moet dus in de prediking ook steeds weer aan de orde komen! Wat is goud? We onderscheiden meerdere graden in de echtheid ervan. Doublet lijkt er sprekend op, maar is het niet. Lood wordt niet nageemaakt, maar goud wordt nagebootst. Het waardevolle wordt heel dikwijls vergezeld door een namaakproduct. De zalf, die in de tempel werd gebruikt, mocht daarbuiten niet vervaardigd worden door het volk. Het was speciaal bedoeld voor de tempel. Hoogwaardige kwaliteit. Uit de waarschuwing voor namaak blijkt dan dat het verschijnen van imitatie wel voorkwam. Er is schijnliefde, schijnvroomheid, schijn-geloof. Daarom bad de dichter: "Zie, of er een schadelijke weg bij mij is en leid mij op de eeuwige weg" Psalm 139:24).

De douane op Schiphol nam verleden week een apparaat in gebruik, waardoor de passanten zo worden doorge-licht, alsof ze er zonder kleren stonden. Dat is bittere noodzaak. In de kerk is een dergelijk instrument ook nodig, maar mensen beschikken er niet over.

hen die dat alle dagen vrezen. En die het zich ook waard maken. Herinnert dat niet aan het al aangehaalde gebed van David: *"Verwerp mij van Uw aangezicht toch niet. En laat van mij Uw Heilige Geest niet scheiden"* [Ps. 51].

Van hieruit gaan we de volgende keren lezen in Gods Woord om enigszins op het spoor te komen, welke heilsweldaad dit toch is: de verzegeling met de Heilige Geest. Laat ondertussen niet na te bidden om dit geheimenis te kennen. En meer en meer te kennen...

J.M.J. Kieviet

Alleen de Heere doorgrondt ons geheel en al.

Dit ware geloof nu lijft in Christus in. Daardoor kan men ook de weldaden van Christus aannemen. Eerst de Persoon, daarna Zijn gaven. Zo behoort het te zijn. Christus ingelijfd; het is een worden, passief dus, maar dan wel door het geloof. Denk maar aan een ent, die op een stam geplaatst wordt. Dan valt er een diepe verbondenheid met Christus. Zijn Persoon wordt dan uitermate dierbaar. Tevoren bestond de afstand. Er was geen liefde, slechts natuurlijke onachtzaamheid (Jesaja 53). Bij deze inlijving valt het doek, verdwijnen de schellen van de ogen. En dan is het: "Blijf in Mij en Ik in u" (Joh.15:4). Het geloof verbindt aan Christus; en deze inlijving wordt als een eerste zaak genoemd, waaruit al het andere voortvloeit.

Het geloof zelf valt in twee delen uiteen, namelijk in kennis en vertrouwen. Het is verleidelijk voor velen om het stellig weten op te vatten als een vorm van historisch geloven. Daaronder verstaan we louter intellectuele kennis, zonder de warmte van het hart, zonder de gloed van een levend geloof. Zondag 7 wordt soms zo uitgelegd. Men zou kunnen menen dat de formulering van de Catechismus ook misschien aanleiding gegeven heeft tot deze gedachte.

Is dat zo? Nee, er is alles voor te zeggen om het geloof ook te bestempelen als zaligmakende "kennis". Zo heeft ook Calvijn het geloof getoonzet. In navolging van het woord van

Christus: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt" (Joh.17:3). Het is een geestelijke kennis, in liefde en vanuit een warm hart. En dat is van groot belang. Men heeft in het verleden gestreden over de vraag of het geloof zetelt in het verstand, de wil of het gevoel. Het verstand dan niet opgevat als een kille beschouwing, zonder gevoel en besef van de diepe inhoud van de geloofswaarheden. Een verlicht verstand blijkt van het grootste belang.

Ik ben met velen niet zo gerust op dit element in onze tijd. Onze tijd is in geestelijk opzicht uiterst gevoelsmatig ingericht. Begrijpelijk overigens wel. Wie zoekt niet, als het goed is, een gevoelig besef van de nabijheid van de Heere in het eigen hart?

Maar juist in dagen waarin emotie en ervaring zulke gewilde artikelen zijn, hebben we de norm van een verlicht verstand nodig. Hoe heilzaam kan dan ook juist nu de correctie van ons leerboek zijn. Maar juist daarom zal de Catechismus heel velen juist wel niet meer aanspreken. Een geloof dat zich uit in handgeklap en in opspringen en in voetgestamp, dat heeft weinig van doen met deze kennis, maar spreekt de massa aan als teken van echtheid. Maar het staat toch ook in de Bijbel, zegt men dan? Ja, maar er staat ook in de Bijbel dat de dichter zijn vlees met een zak had bekleed en dat hij as op zijn hoofd strooide? Dat doen we toch ook niet? Waarom het een wel en het andere niet?

Het heeft te maken met de zeef die we in onze tijd gebruiken.

Je merkt het op de catechisatie en op de kansel hoe moeizaam het proces, het leerproces verloopt. Het lijkt er niet in te willen. Het mag niet te veel nadenken van ons vragen. Voor predikanten die werk hebben gemaakt van die preek, die toch helaas voor velen te hoog gegrepen was, een grote teleurstelling. Maar dit gebrek aan kennis, ik bedoel geestelijke kennis, is een open deur voor dwaling en ketterij.

Ook in een ander opzicht kunnen we leren van zondag 7. Want het geloof wordt genoemd een stellig weten. Zeker weten dus! Het klinkt in onze tijd verdacht om te zeggen iets zeker te weten. Men hoort er hoogmoed in. Vaak terecht. Maar lang niet altijd en doorgaans. Je wilt toch zeker weten of je echt geslaagd bent voor dat examen en je rust toch niet voordat je weet dat de uitslag in het ziekenhuis duidelijk is? De Heere maant tot zekerheid. Roeping en verkiezing vastmaken, de vaste ankerbodem zoeken, de rotsgrond vinden als een vast fundament.

Weten dat je het goede medicijn hebt en dat het onschadelijk is.

Maar kan dat wel? Kunnen we het wel ooit zeker weten? Kardinaal Simonis, ongetwijfeld een vroom man in menselijk opzicht, verklaarde nog onlangs de zekere hoop te missen. Kijk er maar niet op neer, maar zoek wel naar een beter fundament.

Ik kom gelukkig nog mensen tegen, die de vraag stellen wanneer we het nu zeker kunnen weten. En zeg eens wat je daarvan denkt? Dan valt er echt heel veel af, als het gesteld wordt in het licht van Gods Woord. Een stellig weten, waardoor ik alles voor waarachtig houde dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft.... Wie kan dat zo maar nazeggen? Als we een fractie van het Woord nog maar goed kennen en verstaan?

Sommigen hebben de gedachte wel verdedigd dat het geloof in haar wezen geen zekerheid kent, maar wel in haar welwezen. Als het geloof op de top staat, is er zekerheid, maar heel vaak ook is die er niet. Onder de oude schrijvers dacht men verschillend over deze vraag. De Catechismus stelt hier dat de zekerheid behoort tot de kern van het geloof. Dus zijn gelovigen ten allen tijde ook verzekerd? Gods Woord leert ons anders. Het geloof is wel zeker, maar de gelovige zelf niet. Het geloof is met veel zwakheid gemengd, maar het wezen van het geloof is wel zekerheid. Maar helpt dat u verder? Ik vraag u dan waarom u zo graag een zeker weten begeert? Het zou kunnen dat u het entreebewijs voor de hemel graag in uw portefeuille hebt.... Waarmee is aangegeven dat we ook kunnen leren van de strijd en van de twijfel, mits deze een goede uitwerking mag hebben. Leid hieruit niet af dat een levend christen voortdurend en continu leeft in grote twijfels.....

De Catechismus wijst ons de weg van het vertrouwen als de weg naar zekerheid. Je moet maar vertrouwen dat het goed zit, zeggen mensen soms tegen u. Dat kan heel oppervlakkig klinken en ook wel zo zijn. Toch is er wel zeker een verband tussen zekerheid en vertrouwen. Niet zo maar vertrouwen, maar op de Heere vertrouwen. Dat is het echte vertrouwen.

Het werk van de Drieënlige God is volkomen betrouwbaar. Christus heeft gezegd: Ik zal u rust geven. We worden opgeroepen met de woorden van de psalmist: Vertrouw op Hem te allen tijd, o gij volk (Psalm 62:8). Zo klinken alom in Gods Woord de meest ruime nodigheden om te steunen op de Heere. Mag men altijd vertrouwen

en mag iedereen dat doen? In welke gevallen en in welke niet? Er zijn zoveel vragen, die feitelijk het vertrouwen op de Heere ondermijnen. De kern is: is er enig bezwaar of obstakel in u te noemen, dat reden geeft om niet tot Christus te gaan? Integendeel, in de Heere zijn uitkomsten tegen elke nood. Als de nood werkelijk hoog oprijst, wordt u gedwongen de toevlucht te nemen tot de Heere. Dan bent u bevreesd langer te aarzelen, zodat u bij wijze van spreken niet kunt gaan slapen voordat u weet dat het goed is tussen de Heere en uw ziel.

Dat vertrouwen mogen we aanprijzen en we mogen het horen verkondigen. Juist de mens van onze tijd heeft vertrouwen nodig. Niet in de mens, maar in God. Hoor hoe de Catechismus het zegt: "een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om de verdiensten van Christus wil". Hoe hebben onze vaders zich uitgeput om het vertrouwen te verankeren in het binnenste heiligdom, in het werk van Christus, in zuivere genade, zonder iets van de mens.

De zekerheid, hier omschreven, is geen dorre redenering; het woord vertrouwen geeft juist aan dat het gaat om een levende relatie. Vertrouwen komt niet tot stand door middel van een optelsom. Het is tegelijk ook een bestreden vertrouwen, dat iedere dag weer opnieuw waar moet worden en zijn. Verder speelt het Evangelie een belangrijke en allesbeslissende rol in dit vertrouwen. De laatste grond ligt in het Woord, want dat ligt buiten uw ziel. Het ligt hoger dan uw gedachten en onbereikbaar voor duivel en wereld.

Dat brengt ook tot mijn laatste overweging: waarop richt zich het geloof? Reeds is gezegd dat het voorwerp van het geloof de Heere Jezus Christus is, geopenbaard in het Woord. Nu lopen er twee lijnen in zondag 7.

Er staat eerst dat een christen alles voor waarachtig houdt wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft (antw.21). Daarna lezen we in antwoord 22, dat een christen gelooft al wat ons in het Evangelie beloofd wordt. In het eerste geval gaat het om het gehele Woord van God, in het tweede om een selectie, namelijk om de beloften. Hoe is dit bedoeld?

In het tweede antwoord lijkt het er een ogenblik op dat het geloof een Bijbel in de Bijbel kent en aanneemt.

Zou dat zo zijn, dan is dat levensgevaarlijk. Moderne theologen gaan inderdaad uit van een bepaalde pit of kern, temidden van de bast en het omhulsel van de Bijbel. Ieder kan dan zelf uitmaken wat voor hem die kern uitmaakt. Behoudende christenen zullen eerlijk moeten erkennen dat ook zij in de praktijk vaak een kleine Bijbel hebben. Daarom is het zo'n rijke belofte dat de Heilige Geest in alle waarheid, in de volle waarheid, zal leiden. Hoe kan nu gezegd worden, dat het geloof zich vooral richt op de beloften? Omdat het geloof niet van de bedreigingen, maar slechts van de beloften der zaligheid leven kan. Men kan van de dreiging niet leven. Zeker, er kan een tijd zijn dat u niets anders in Gods Woord leest dan oordelen en gerichten. Alles veroordeelt u en u vindt nergens houvast. Is dat wel eens zo geweest? De vraag is dan met welk recht u wel de beloften gelooft en de bedreigingen niet? Als u alles

gelooft, wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft, dan is dat inclusief alle oordelen en vloeken. Dan staat de wet beschuldigend tegenover u. U hebt geen enkel recht in uzelf om alleen de beloften te geloven.

Dit dilemma kan maar door Eén worden opgelost en dat heeft Hij ook gedaan. De Heere Jezus heeft de wet gedragen in Zijn binnenste, met alle oordelen en gerichten, die daarmee verbonden zijn. En daarom blijft nu voor Zijn kerk de belofte over. Maar dan ook alleen in Hem en met toe-eigening van het vonnis der wet op uzelf. Dan zijn alle beloften in Christus ja en amen. Ja in Hem, amen in het hart van Zijn kerk. Ook in uw hart? Hier ligt, ook voor u en mij, het recht om de beloften in Christus te omhelzen.

P. Roos

EEN TWEEDE BRIEF

Paulus werd gedrongen een tweede brief te schrijven aan Timotheüs. De omstandigheden zijn anders dan toen hij zijn eerste brief schreef. Hij kon in vrijheid zijn eerste brief schrijven aan Timotheüs. Deze bevond zich toen als evangelist te Efeze. Nu zit hij gevangen te Rome. Dit was niet voor de eerste keer. Hij had al een keer in Rome gevangen gezeten. Daarvan lezen we in Handelingen 28. De situatie was toen aardig gunstig. Hij mocht wonen in een gehuurde woning. Zeker er was regelmatig een soldaat aanwezig, maar hij mocht mensen ontvangen. Hij werd daarin niet belet. Het onderwijs geven ging door. Het wordt ons ook vermeld in Handelingen 28. Ondanks beperkte bewegingsvrijheid kon Paulus doen en laten wat hij wilde. Maar nu was dit totaal anders. Werd hij na twee jaar huisarrest in vrijheid gesteld, nu zit hij opnieuw in de gevangenis. Zijn situatie is zeer grimmig. Dit komt bijzonder vanwege het feit dat keizer Nero aan het bewind was. Die was een felle christenhater. Van hem is bekend dat hij christenen liet vastbinden aan een boom. Daarna werden ze overgoten met pek en ze gingen als fakkels branden. Daar in had hij zijn behagen. Welk een werkelijkheid. Een vreselijk pijnlijke zaak. Maar die leidde tot een zalig einde. Het lijden om 's Heeren wil was niet te vergeefs. Ondervonden werd wat Paulus zelf had geschreven aan de Romeinen: zo wij met Hem lij-

den, zo zullen wij met Hem verheerlijkt worden. Met overtuiging werd er aan toegevoegd: want ik houde het daarvoor dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden. Rom. 8:18.

Denken we er nog wel eens aan dat er martelaren gestorven zijn om 's Heeren wil? Zeker mag niet voorbijgegaan worden onder welke omstandigheden ouderen en jongeren de dood vonden, maar bijzonder wat zij beleden hebben dient bedacht te worden. Denk aan wat we lezen van Stefanus. En niet te vergeten wat we weten van Paulus. Zijn situatie te Rome was niet rooskleurig.

Hij is er van overtuigd dat hij niet meer vrijgesproken zal worden. Het doodvonnis zal over hem uitgesproken worden. Hij zal de natuurlijke dood niet sterven. Welk een vooruitzicht. Daarbij moet hij de dagen alleen doorbrengen. Hoe pijnlijk. Hij was op kon-takt gesteld. Welk een gemeenschap heeft hij gekend en nu is hij alleen. Smartelijk, want hij moet schrijven aan Timotheüs: toen mijn zaak diende voor de rechtbank, was niemand aanwezig. Ze hebben me allen in de steek gelaten. Maar hij liet het niet bij deze trieste mededeling. Hij spreekt van de nabijheid, de ondersteuning van de Heere. De zaak van de Koning gaat ondanks tegenstand door. Die wetenschap drong hem ook tot het schrij-

ven van een brief aan Timotheüs. Het is een brief uit een dodencel. Het kan genoemd worden een testament van een ter door veroordeelde. Het is Paulus' nalatenschap, zijn erfenis. Geen goud, zilver of enige bezitting, maar het goud van Gods genade. Die genade spreekt in alles. De Heere Christus had eenmaal tot Paulus gesproken: Mijn genade is u genoeg en Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht, 2 Kor. 12:9a.

Genade voor het leven en sterven. In genade zit een onovertreffbare, zalige, sterkende, uitzichtgevende kracht. Het sterkt in onze zwakte. Door 's Heeren genade geleid ging Paulus verder met zijn werk. Vanuit de dodencel. Calvijn sprak: het geeft niet als ik verteerd wordt, als ik maar van dienst mag zijn. Welk een bezieling. De inhoud van de brief is ook treffend. Zo oppervlakkig bezien lijkt de brief op de eerste. Is er dan wel veel nieuws voor Timotheüs? Veel dingen zijn toch overbekend? Dus deze brief is overbodig. Beslist niet. We moeten denken aan het feit dat Paulus Timotheüs een hart onder de riem wilde geven.

Hij staat immers in het strijdperk van het leven. Vandaar de onderstreping van het een en ander. Voorts mogen we niet voorbijzien, dat Paulus verkerend in de dodencel, niet slechts vooruitziet en heel wat werk overgeeft aan anderen. Hij weet zich er nog nauw bij betrokken. Zijn meelevenheid, zijn zorg, blijft. Hierin zien wij dat hij een getrouw dienstknecht is van Jezus Christus en dat het welzijn van de gemeenten, van het koninkrijk Gods, hem ter harte gaat.

Het heeft ons wel wat te zeggen. We leven in vrijheid. Maar waarin blijkt de zorg voor de gemeente waarin we staan? Organiseren en debatteren zijn zeker nodig, maar het gebed en de inzet zijn bijzonder nodig. Want door alle tijden heen gaat het om de bekering tot God en het geloof in de Heere Jezus Christus tot zaligheid. De verdieping in het geestelijke leven. De bewaring bij de leer die naar de godzaligheid is en de bewaring voor afglijden of aanpassen.

Wezenlijk is de kennelijke uitstraling van de rijkdom en de heerlijkheid van de dienst van de Heere.

M.C. Tanis

Zonder bekering is er geen ingaan in het Koninkrijk der hemelen. Thomas Boston, die leefde van 1676-1732, heeft duidelijk de noodzaak van de bekering gepredikt. Uit diepe bewogenheid heeft hij gesproken over de eeuwige bestemming van de mens. In enkele artikelen willen wij iets doorgeven uit het gedachtegoed van Thomas Boston. Daarvoor putten wij uit het boek "Berouw" dat onlangs verscheen in onze taal. We hopen dat het een aansporing mag zijn om dit boek te kopen en te lezen. De inhoud is het zeker waard.

De noodzaak van bekering

Boston neemt zijn uitgangspunt in Lukas 13:5. Daar staat: "Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Het gaat in deze tekst over enkele Galileëers die door soldaten van Pilatus zijn gedood terwijl zij offerden. Zij waren geen grotere zondaren dan anderen die niet gedood werden. De Heere Jezus verwijst naar de toren van Siloam in Jeruzalem die omviel en die achttien mensen doodde. Ook zij waren geen grotere zondaren dan anderen die niet getroffen werden. De Heere is immers soeverein in het straffen. Gods toorn laat te meer zijn barmhartigheid jegens anderen zien. Uit straffen kan de wereld zien dat er een God is Die op aarde oordeelt. Mensen die geen buitengewone zondaren zijn kunnen toch met buitengewone tegenslagen te maken krijgen. Gods kinderen mogen beleven dat het de goeder-tierenheden des HEEREN zijn dat zij niet vernield zijn. De tekstwoorden vormen een aansporing tot berouw en bekering. Gods toorn in dit leven is de voorbode van Gods eeuwige toorn en van de hel. Als zondaren gestraft worden heeft dit tot doel anderen te waarschuwen. Tegenslagen in het leven van anderen zijn luide roepstemmen tot bekering. Zo vormde de dood van Ananias en Saffira een waarschuwing voor allen die daarvan hoorden. In Gods voorzienigheid komen er duizenden roepstemmen tot ieder mens naast de vele roepstemmen uit het Woord en uit de prediking. Het is heel erg als we niets leren van wat anderen ondervinden van Gods toorn. Zonder bekering is de ondergang zeker. Wie blijft zondigen zonder bekering zal ten onder gaan. Zondaren die zich niet bekeren zullen geenszins ontkomen aan de straf. De Heere Zelf zegt dit: "Ik zeg u." Het geldt ook: als mensen zich bekeren, verbindt God daaraan het le-

ven. Maar als mensen zich niet bekeren, verbindt God daaraan de dood. We lezen op blz. 10 "Ook al zijn uw zonden nog zo groot, als u er berouw over hebt en u ervan afkeert, zullen ze nooit uw ondergang worden." Boston schrijft op blz. 18 dat de hoofdleer van de tekstwoorden is: "zondaren zullen vergaan, tenzij zij zich bekeren."

Wat is bekering

Bekering is een genade die om niet door God gegeven wordt. Bekering is geen zaak die voorbijgaat, het is een blijvende genade. Bekering doet een mens de zonden betreuren en doet hem afkeren van de zonden onder alle omstandigheden. Bekering gaat gepaard met een blijvende droefheid over de zonden. Niet alle berouw is zaligmakend. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan Judas en aan Ezau. Ezau had wel spijt, maar geen echt berouw. De bekering wordt gewerkt door Woord en Geest. Bekering is niet het werk van de mens, het werk van de eigen geest, maar het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest neemt het stenen hart weg en geeft een vlees hart. De Heilige Geest maakt gebruik van het Woord. Zo werd Augustinus bekeerd door Romeinen 13:13-14 te lezen: "Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkamers en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid; Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden." In Handelingen 2 lezen we ervan dat er door één preek drieduizend zondaren tot bekering kwamen. De Heere gebruikt de geboden om de ziel te overtuigen van zonden. We lezen op blz. 25: "De geboden van de wet, die de ziel worden voorgehouden in hun geestelijkheid en omvang, zijn de spiegel waarin de zondaar zijn zwarte gezicht, de zondigheid van zijn natuur, hart en leven ziet." Verder zijn er de bedreigingen die de ziel overtuigen van oordeel. Wie de wet niet volkomen gehoorzaamt ligt onder de vloek. Het Evangelie laat het harde hart smelten zoals een vuur. Het Woord buigt het hart om van de zonde naar God toe. Boston verwijst naar Ezech. 36:21 "Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van u zelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen." Hij noemt bekering een belofte van het genadeverbond. Bekering is meer dan

een uitwendige verandering. Het is de vernieuwing van het hart. Een mens kan uitwendig veel veranderen, maar de Heere vernieuwt het hart.

Wie bekeert zich?

Boston schrijft op blz. 29 "Alleen een overtuigde, gelovende ziel bekeert zich oprecht." De Heere overtuigt de zondaar van zijn zonden. De wet wordt als een spiegel voor de ogen gehouden en overtuigt van de zonden. Het eigen geweten veroordeelt de mens. Het valt te vergelijken met de zon die in een donker huis gaat schijnen. Dan zie je alle stofdeeltjes die eerst onzichtbaar waren. De zonde wordt een last en er komt vrees in het hart. We lezen in Hand. 2:37 over verslagenheid. Dan volgt de uitroep: "Wat zullen wij doen?" De mens gaat nadenken over zijn redding. De afschuwelijkheid van de zonde en de verdorvenheid van de natuur worden gezien. De wet wordt tuchtmeester tot Christus, drijft uit naar Christus. Boston schrijft op blz. 37 dat het mogelijk is van levenswandel te veranderen en toch het oude hart te behouden. Men bouwt op plichten en komt niet tot Christus. Sommigen keren na overtuiging terug tot hun oude leven. Dit was bij Felix het geval in Hand. 24:25 "Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen." Sommigen worden nog erger dan vroeger. Zo is het met de schijnbekerings. De onreine geest was uitgegaan, maar kwam met zeven andere geesten terug (Matt. 12:43-45). De ziel waarin bekering gewerkt wordt is niet alleen een overtuigde, maar ook een gelovende ziel. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Zonder de Heere kan niets gedaan worden. Zonder Hem is er ook geen bekering. We lezen in Hand. 11:21 "En een groot aantal geloofde, en bekeerde zich tot den Heere." Geloof en bekering zijn dus met elkaar verbonden. Bekering is een hartelijk afkeren van de zonden tot God. Niemand kan tot God komen dan door Christus Die de Weg is en niemand kan tot Christus komen dan door het geloof. We lezen op blz. 41 "Christus beveelt zondaren zich te bekeren. Maar daarna beveelt Hij hen te geloven, met het doel zich te bekeren." De satan houdt een mens voor dat God nooit zo'n zondaar zoals hij is kan liefhebben. Maar de Heere zegt juist dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze en zondaar, maar daarin dat hij zich bekere van zijn wegen en leve. (Ezech. 18:23). Jezus Christus is in staat en gewillig zalig te maken. Christus is verhoogd aan de

rechterhand van God tot een Vorst en Zaligmaker om te geven bekering en vergeving der zonden (Hand. 5:31). We lezen op blz. 49: "Wanneer een ziel, door een gelovige toepassing van het bloed van Christus, de golf van verdoemenis is doorgelopen en veilig aan de andere kant is gekomen, dan is hij in de beste toestand voor een hartelijk smelten vanwege de zonden; en een vrije en hartelijke afkeer ervan tot

God." Wie geloven mag dat de zonden om Christus' wil vergeven zijn zal des te meer de bekering kennen en beoefenen.

N.a.v. Berouw, Thomas Boston, gebonden, 312 blz., € 21,90, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0725-7.

A. van Heteren

DE GEEST LEERT BIDDEN

LCJ-Jeugdappel-16 door ongeveer 800 jongeren bezocht

'Wat doe je nu? Bidden voor het eten? Heb je dan ook contact?' Die vraag stelden collega's aan een kennis van kandidaat A. Huijgen. Goede vraag, vindt Huijgen. Hij geeft de kleine 800 tieners die zaterdag 28 april naar het LCJ-jeugdappel -16 zijn gekomen praktische richtlijnen mee hoe ze contact kunnen krijgen met God. Het thema van de dag is 'Contact'.

Aan de ene kant is contact krijgen met God moeilijker dan met andere mensen, stelt Huijgen aan het begin van zijn toespraak. 'Een vriend kun je bellen en dan hoor je hem aan de andere kant van de lijn. God hoor je niet direct.' Aan de andere kant is het echter ook eenvoudiger, aldus Huijgen. 'God is altijd bereikbaar. Om Hem te bereiken heb je geen apparaten nodig, die ook nog eens kunnen uitvallen.' Huijgen grijpt met het voorbeeld terug op de video aan het begin van de bijeenkomst, waarin verschillende aspecten van contact en bereikbaarheid waren uitgewerkt. Twee meisjes proberen hun vriendin te bellen, maar beider telefoons blijken niet te werken: van de een is het beltegoed op, terwijl bij de ander de batterij leeg blijkt. Een ander fragment laat een meisje zien dat een mp3-speler wil kopen met 2 gigabyte geheugen en net zolang van winkel tot winkel blijft gaan tot ze het heeft gevonden.

'Bidden is ook volhouden', zegt Huijgen. Hij verwijst naar psalm 81. 'Daar wordt het beeld gebruikt van jonge vogeltjes die hun bekjes openhouden totdat hun moeder ze vult. Daar gaat het om: je mond open doen en wachten tot de Heere geeft.'

De basis van het gebed ligt in het contact dat God met ons zoekt, aldus Huijgen. 'De vraag is of jij ook contact met Hem zoekt als je bidt, of bid je alleen maar omdat het nu eenmaal zo hoort?' Huijgen onderstreept dat het

belangrijk is dat we ons contact met God niet uitstellen en er regelmaat in zoeken. 'Daniël bad drie keer op een dag, op vaste tijden. Sta bijvoorbeeld tien minuten eerder op om te bidden.'

De kandidaat adviseert hardop te bidden om de gedachten erbij te houden en verwijst daarbij naar Hanna in de tempel. 'Eli hoorde niet precies wat ze bad, maar ze sprak zachtjes hardop.' Belangrijk is ook na te denken voordat je gaat bidden, aldus Huijgen. 'Je spreekt tot de allerhoogste God en het wonder is dat Hij je nog wil horen ook.'

Het is niet altijd erg als we vaak hetzelfde bidden, geeft Huijgen aan. 'Tegen mijn vrouw herhaal ik ook regelmatig dat ik van haar hou. Dat vindt ze niet vreemd. Soms zijn dingen het waard te herhalen.' Maar dat is niet het hele verhaal, zegt hij. 'Hoe zou jij het vinden als je vriend of vriendin elke dag hetzelfde tegen je zei? Dat is toch raar, of is dat met de Heere anders?'

Huijgen houdt de tieners voor dat het belangrijk is de Bijbel te lezen voor het bidden. 'Zo kun je wat je gelezen hebt meenemen aan God toe en zo kan God ook tot je spreken.' Uiteindelijk gaat het ook in het gebed om de wil van God, aldus Huijgen.

De leraar en het leerboek

Ds. P.D.J. Buijs onderstreept in zijn behandeling van het tweede deelthema ('Hij hoort je') het belang van een leraar. 'De Heilige Geest kan je echt leren bidden. Hij leert je heel persoonlijk, met je hart bidden. Dat Hij dat wil doen, is je beloofd bij de doop. In de Bijbel wordt de Heilige Geest niet voor niets ook wel de Geest van de gebeden genoemd.'

De Heilige Geest leert eerlijkheid tegenover God, aldus de Harderwijkse predikant. 'Zodat je geen enkel deur-

tje gesloten houdt voor Hem. Je kunt bijvoorbeeld met een bepaalde zonde worstelen. De Geest leert ook dat aan God voor te leggen. Hij leert je dat je jezelf niet kunt opknappen voor God en dat je alleen door de Heere Jezus tot God kunt naderen. Daarom besluiten we onze gebeden ook altijd in Jezus' naam.' Zo komt de 'wind in de zeilen'.

Het leerboek van de Heilige Geest is de Bijbel, zegt de predikant. 'De vraag is of je wilt luisteren naar wat de Heere zegt. Als je nooit uit de Bijbel leest, leer je ook niet bidden en moet je er niet op rekenen dat God hoort.'

De Geest maakt bereid de wil van God te doen, aldus Buijs. 'Wij zien het gebed soms als een soort wensput. Het gaat echter om wat God wil. Dat is niet altijd gemakkelijk en gaat soms dwars tegen ons in. Alleen uit liefde tot God kun je je eigen wil opzij zetten.'

Ds. Buijs vertelde dat hij eens bij een moeder van een groot gezin kwam, bij wie een ernstige ziekte was geconstateerd. Zij zei tegen hem: 'Ik heb gebeden of God mij wilde genezen, maar ook tegen Hem gezegd: Als ik U beter kan dienen in mijn ziek-zijn is het ook goed. Als U maar aan Uw eer komt.' Buijs: 'De vrouw bleef ziek, maar haar ziekenkamer werkte als een magneet waar veel mensen op afkwamen. Zij gingen ontroerd weer weg, omdat ze merkten dat deze vrouw vol was van de liefde van God.'

God verhoort soms heel bewust niet, zegt de predikant, bijvoorbeeld omdat we een zonde aan de hand houden. 'Je kunt ook niet bidden om bewaring in het verkeer en vervolgens door rood rijden.' God hoort soms ook op een andere tijd, zoals bij Abraham. Soms ook op een andere manier. 'De Heere nam de 'doorn in het vlees' bij Paulus niet weg, maar gaf hem wel de genade om ermee om te gaan. Dat was een ander antwoord dan hij verwachtte, maar wel een antwoord waar hij mee verder kon. Zijn genade is echt genoeg om je heel dicht bij de Heere te houden. We moeten het aan God overlaten hoe Hij ons verhoort. Maar je mag God altijd aan Zijn beloften houden.'

1. Antireligieuze maatschappij.

De maatschappij waarin we leven is een droeve wereld en we zien een inverdrietige gang van zaken om ons heen. Ik denk aan de kabinetsformatie waarbij VVD en D66 indringend bezwaar maakten tegen het eventuele inkapselen van de soepele regelingen wat betreft het homohuwelijk (waar 82 % van de Nederlanders voor is, tegenover 44 % van de Europeanen), en de wetgeving wat betreft abortus en euthanasie. Men noemt dat paarse verworvenheden (een uitdrukking die ons duidelijk zegt uit welke hoek de wind waait). Daarbij blijkt dat de maatschappij zich verder ontwikkelt van a-religieus naar antireligieus. Openlijk wordt in de kamer gezegd dat men niet wil horen van godsdienstige bezwaren; dat wil zeggen dat men openlijk zijn of haar onkunde uit over het wezen van de religie. Men wil geen godsdienstige argumenten horen in de publieke ruimte. Het ideaal van onze tijd is die man die na 25 jaar afscheid nam van zijn bedrijf en geprezen werd omdat men al die jaren nooit begrepen had dat hij kerkelijk meelevend was! Ds. Hellenbroek zegt dat we het Christelijk geloof zouden moeten uitdrukken in een heilige wandel (naar aanleiding van het Heilig Avondmaal) en de Heidelberger is duidelijke over de tien geboden en dat alles vanuit de verworteling in de Schrift. Dit land laat meer en meer zien hoe antichristelijk het is; de vijandschap druipert er vanaf. Ook het woord tolerantie is in de praktijk een nivellerend en relativiserend woord; het betekent alle religies met evenveel respect behandelen. Dat is voor ons in feite een onmogelijke eis. Wie dit stelt is in feite multireligieus geworden.

Ik geef een voorbeeld van dit betrekkelijk stellen van de christelijke religie. Het Engelse koningshuis moet zich opstellen als verdediger van de christelijke religie en niet van alle religies. En dat in een samenleving van pluralisme, relativisme en groeiend secularisme wat zich te weer stelt tegen de claim van het christendom, dat spreekt van de objectieve universele waarheid van de Schrift. Godsdienst komt in de marge, is privézaak, niet voor het publieke domein, zo stelt men. In Engeland protesteert men tegen syncretisme; dat is een vermenging van elementen uit verschillende godsdiensten en deze vormen dan samen als het ware een nieuwe religie. Zou het ook in Nederland niet zo moeten zijn

dat vorstenhuis en regering, kamers en politiek die roeping hebben en die roeping verzaken?

Ik vrees dat het Nederlandse koningshuis hier niet zo ver vandaan staat, al zal men het niet zo openlijk zeggen. En is het vorstenhuis in dezen geen weerspiegeling van wat onder het volk leeft? Zo volk, zo vorst.

2. Religieuze maatschappij.

Haaks op het voorgaande staat dit kopje. Men spreekt ervan dat geloof terugkeert maar dan wel heel strikt persoonlijk, ieder gelooft voor zich. Men heeft geen binding aan een kerk; collectief beleden en beleefde geloofswaarheden zijn niet in, men heeft er geen behoefte aan. Men haalt de inspiratie uit eigen motivatie. De mens is twee dingen: hij is gelovige én hij is god; d.w.z. hij bepaalt eerst zelf wat hij wil geloven en daarna gelooft hij daarin. Dat is autonomie (zelf de wetten stellen). Er zijn er die religieus zijn in de sfeer van New Age, men is een ongebonden spirituele groep, waarbij het subjectieve (de persoonlijke visie en beleving zo centraal is dat het doorslaggevend is boven objectieve waarheden uit). Men spreekt van transformatie van de religie: formatie is de vorming, deformatie is de neergang of misvorming, reformatie is de hervorming, transformatie is de veranderde vorming.

Dat is geen terugkeer van religie, terug naar het oude; dat is, zegt men geen verwereldlijking (secularisatie=het afrekenen met het bovennatuurlijke), maar een transformatie; het zal duidelijk zijn dat we naar de Bijbelse boodschap hier ook zeer tegen gekant dienen te zijn.

Het atheïsme leerde dat wanneer de mensen hun verstand zouden gebruiken, de wetenschap triomfen zou viëren, de Verlichting door zou werken, dan zou religie vanzelf verdwijnen, evenals de kerk. Maar religie verdwijnt niet, want de mens heeft een ingeschapen Godskennis, zo leren we van vader Hellenbroek. Ook het RD besteedde aandacht aan het rapport van de wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid (546 pagina's) en schreef terecht dat het daarom gaat dat de mens zich prettig voelt; dat is het criterium, in de kerk, onder de prediking, in de gemeente en anders gaat men weg, men gaat shoppen, dat noemen we het consumentisme wat van de religie een kerkelijke supermarkt maakt en als merk de naam

van een prediker uitkiest, die preekt naar eigen natuurlijke smaak, die men ondertussen vrucht van geestelijk leven noemt.

*Overgenomen uit Kerkblad van de Hersteld Hervormde Kerk
Ds. Tj. de Jong, Staphorst.*

LUNTERSE LEZINGEN 2007.

Voor de zestiende keer belegt het organiserend comite van de 'Haamstede-predikantenconferentie' een drietal kerkhistorische lezingen te Lunteren. Het gaat D.V. om de volgende lezingen: 31 mei ds. K. ten Klooster te Ridderkerk: "Thomas Halyburton", 7 juni ds. J.M.J. Kieviet te Dordrecht: "Caspar Olevianus", 14 juni ds. C. Harinck te Kortgene: "De prediking van Thomas Boston".

Aanvang 19.45 uur. Plaats: Bethelkerk, Schaepmanstraat 2 (hoek Postweg) te Lunteren. De collecte is, na aftrek van de kosten, bestemd voor de stichting Spaanse Evangelische Zending.

Jong en oud zijn van harte welkom op deze avonden, die gehouden worden om de daden van de Heere te gedenken ter bemoediging en vanuit het verlangen naar opwekking ook in deze tijd.

BOEKBESPREKINGEN

Ds. G.J. van Aalst, Ten dis geleid, gebonden 173 blz., €16,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten. De auteur heeft eerder eenvoudige boekjes geschreven over het huwelijksformulier, over het doopformulier en over belijdenis doen. Nu is een soortgelijk boekje verschenen over het avondmaalsformulier. In een losse bijlage is de tekst van het avondmaalsformulier toegevoegd. In het boekje wordt er geregeld naar deze tekst verwezen. Wat mij betreft had de tekst van het avondmaalsformulier voorin of achterin mee ingebonden kunnen worden. Nu bestaat het gevaar dat het gemakkelijk kwijtraakt. Op eenvoudige wijze wordt de inhoud van het avondmaalsformulier uitgelegd. Om u een indruk te geven citeren wij een gedeelte van blz. 48 en 49 waar boven staat: "De zekerheid van de toerekening." We lezen dan het volgende onder dit kopje: "Waarom noemt het formulier dan alleen de weldaad van de vergeving der zonden op grond van de toerekening van de

gerechtigheid van Christus? De nadruk ligt op de *kiem*. De nadruk valt niet op de onzekerheden van de gelovige, maar op de zekerheid van Gods toerekening. Het gaat niet om het gewis geloven, maar om het gewis beloven Gods. Het gaat niet allereerst om de zekere gelovige, maar om de zekere belofte Gods. Hij is de Waarachtige Die niet liegen kan. Juist dát is zo'n troost voor verslagen en bezwaarde harten. Het gewisse hoort bij God en bij de geloofsgrond, en niet bij de gekrookte rieten en de rokende vlaswieken. Wat kan er een strijd en twijfel zijn over het begin, over de oprechtheid, over de vruchten, over... Maar om nu door alles heen voor waarachtig te houden wat Góð spreekt en wat Góð werkt. Het ligt buiten onszelf! Het is Gods eenzijdige genade...alleen om de volheid van Christus' verdiensten... alleen door de bediening van Zijn Geest. Dat God de Waarachtige is en geen leugenaar, geeft zo'n onuitsprekelijke troost voor het bezwaarde en verslagen hart. De twijfel over eigen oprechtheid en vastheid moge groot zijn, maar Gods zekere belofte mag niet in twijfel getrokken worden. Deze vastigheid van Góðs kant wil de Heere tonen, ook door middel van het Heilig Avondmaal." Ook dit boekje zal zijn weg zeker weten te vinden en kan zijn diensten bewijzen naast grotere boeken uit het verleden. We denken bijvoorbeeld aan het bekende boek van Petrus Immens "De godvruchtige Avondmaalganger."

John Blanchard, Licht op Markus, gebonden, 100 blz., € 12,75, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0727-1 en Licht op Lukas, gebonden, 198 blz., € 14,75, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0726-4. Gezien de omvang van de boekjes is de uitleg beknopt. In de inleidingen wordt gewezen op de verkeerde gewoonte zo hier en daar wat uit de Bijbel te lezen. Het is beter een heel Bijbelboek achter elkaar door te nemen. De auteur geeft aanwijzingen voor het juiste gebruik van de boekjes. Beide boekjes zijn bedoeld om jonge mensen bij het lezen van de Bijbelboeken Markus en Lukas te helpen. In resp. 45 en 62 dagen kun je het desbetreffende bijbelboek doornemen en overdenken.

Ds. M.J. van Gelder. Het dierbaar geloof. Gebonden, 159 blz., €14,90, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0721-9. De auteur heeft acht preken gehouden over hoofdstuk 1 van de tweede Petrusbrief. Daaron-

der zijn een oudejaars- en een nieuwjaarspreek. De titel van het boek is ontleend aan het opschrift van de tweede Petrusbrief. De brief is niet gericht aan één bepaalde gemeente, maar bedoeld als een rondzendbrief. De verstrooide Joden in Klein- Azië, het tegenwoordige Turkije, zijn de geadresseerden. In het voorwoord schrijft de auteur dat we in de brief van Petrus de prediking vinden van een arme zondaar en een rijke Christus, en hoe die twee bij elkaar komen en hoe zij bij elkaar blijven. Dat geschiedt alleen door het dierbaar geloof als een gave en werk van God de Heilige Geest.

We geven een citaat van blz. 31 en 32: "Geliefden, Petrus schreef dit aan Gods kinderen. Maar er is nog plaats! Voelt uw hart uw gebrek? Voelt u uw gemis? Bent u erbuiten gezet in deze teksten? Dat is heilzaam, pijnlijk, maar heilzaam, opdat u ook uw ziel en zaligheid zou gaan toebetrouwen aan deze Zaligmaker. 'Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot de HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfemen' (Jes. 55: 6,7). En dan zult u ook delen in de genoegens die Gods kinderen mogen hebben in de drie – enige God. Er is nog plaats aan de troon der genade en er is nog ruimte in de offerande en de persoon van de Heere Jezus Christus! Het is nog het heden der genade en dat kan vandaag of morgen afgelopen zijn. 'Hooft dan Mijn stem', is de nodiging en de vermaning van Christus door de mond van Simeon Petrus, 'een dienstknecht en apostel van Jezus Christus.'"

We besluiten met het slot van het boek (blz. 158): "Het kan niet zo zwart zijn in uw ziel, in uw leven of de opening van Gods woorden geeft licht, de slechten verstandig makende. Zo wil God Zijn Kerk leiden door de prediking van het Woord, door licht dat schijnt in een duistere plaats, ook in dit nieuwe jaar. Ook middels de ambtsdragers die nu weer onder u bevestigd zijn. Zij komen niet met verhalen over zichzelf bij u, maar zij komen – wanneer ze op huisbezoek en ziekenbezoek komen – met het licht, met het profetische Woord, dat zeer vast is. Niet wat deze of gene zegt of gevoelt, maar het Woord alleen. Het Woord, waarvan Christus gezegd heeft, dat Hij Zelf het Woord is en dat Zijn werk en wil en de heerlijkheid van Zijn persoon in dat Woord verklaard is. Het Woord, dat door de apostelen op een heerlijke wijze verkondigd is en bevestigd is geworden door de Heilige Geest. Het licht, dat schijnt en verlicht

en doorbreekt, totdat de dag aanlicht, totdat de volkomen zaligheid komen zal, wanneer elk woord en elke profetie vervuld zal zijn. Dan mag de Heere in Zijn heerlijkheid gezien worden. Dan mag God gezien worden van aangezicht tot aangezicht. Dan zal er geen zonde meer zijn, geen schuld, geen duisternis, geen ongeloof, geen opstand, geen onvergenoegdheid, geen strijd, geen ziekte. Geen ongeval en geen zorg meer. Dan zal de heerlijkheid des Heeren ten volle zijn opgegaan over de zielen van allen die Zijn verschijning hebben liefgekegen. Dan zal de duisternis voorgoed geweken zijn. O, dat wij en onze kinderen door dat licht verlicht zouden worden en het voor een ieder van ons een doorbrekend licht zou zijn tot onze zaligheid, opdat God daarin verheerlijkt zal worden! Hem zij de eer en de lof en de aanbidding en de eeuwige glorie!"

C.H. Spurgeon. De macht over satan. Gebonden, 137 blz., € 8,50, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0722-6. In dit boekje geeft Spurgeon een aantal aanwijzingen om de satan te bestrijden en te weerstaan. Het begint met een verhandeling over Job 1:8, gaat verder over Openbaring 12:1-17, behandelt daarna 1 Thess. 2:18, gaat dan in op Genesis 3:15, en besluit met het uitleggen van Lukas 4:13 en Matth. 4:11. Het slot van het boekje wordt gevormd door de gedachten van Spurgeon over Lukas 4:1-15.

Ook in onze dagen kan dit boekje betekenis hebben, want ook nu gaat de satan rond als een briesende leeuw en als een engel des lichts.

In het gedeelte over Job 1:18 lezen we de volgende behartenswaardige zaken: "Tot besluit, Jobs beproevingen en geduld zijn voor Gods Kerk een blijvende zegen geweest en ze hebben satan ongelooflijke schade toegebracht. Als u de duivel boos wilt maken, gooi de geschiedenis van Job in zijn gezicht. Als u verlangt dat uw eigen vertrouwen wordt geschraagd, dat God de Heilige Geest u dan leide in het geduld van Job. Hoeveel heiligen zijn in hun ellende niet vertroost door deze geschiedenis van het geduld. Hoe velen zijn gered uit de kaken van de leeuw en uit de klauw van de beer door de ondoordringelijke ervaringen van de patriarch van Uz.

O, aartsvijand, hoe bent u in uw eigen net gevangen! U wierp een steen die op uw eigen kop viel. U maakte een valkuil voor Job, maar viel er zelf in. U bent in uw eigen listigheid gevangen. De Heere God heeft de wijzen uitzin-

nig en de waarzeggers dol gemaakt. Geliefden, laten we ons in geloof toe- vertrouwen aan de zorg en hoede van God. Kom armoede, kom ziekte, kom dood. Door het bloed van Jezus Christus zullen we in alle dingen overwin- naars zijn. Uiteindelijk zullen we door de kracht van Zijn Geest overwinnen. Ik bid dat we allen op Jezus vertrou- wen. Mogen diegenen die Hem niet hebben vertrouwd, ertoe worden ge- bracht nu te gaan vertrouwen. En God zal tot in der eeuwigheid in ons allen alle lof hebben. Amen."

Een voorbeeld van wat de satan kan zeggen treffen we aan op blz. 59 alsook het weerwoord hiertegen: "'Aha', zegt hij, 'u zult verloren gaan.' Hij brult tegen u alsof hij op het punt staat u te verslinden. Zeg tegen hem: 'Als het zeker was dat ik verloren zou gaan, zou je mij dat niet vertellen. Je zou aangename liederen in mijn oor zingen en mij naar de ondergang ver- lokken. Je moet gaan. Je weet dat je moet gaan.'

'O', zegt hij. 'Het is onmogelijk dat u wordt behouden. U zult worden ver- doemd. U zult de heetste plaats in de hel hebben.'

'Maar wie heeft jou gezonden om mij dat te vertellen?' antwoordt u. 'Je hebt nog nooit de waarheid gesproken. Je bent een leugenaar vanaf het begin en je zegt dit alleen omdat je moet gaan. Je weet dat je moet gaan.' Zeg hem dat en het duurt niet lang of hij zal vertrekken. Zeg: 'Verblijd u niet over mij, o mijn vijand! Wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan' (Mi. 7:8). Zeg hem dat u zijn Meester kent. Zeg hem dat hij aan uw hiel kan knagen, maar u herinnert aan de Ene Die zijn kop vermorzelde. Wijs op zijn ver- morzelde kop. Hij probeert die altijd te verbergen als hij dat kan. Zeg hem dat zijn kroon aan stukken is geslagen, waar dat gebeurde en wiens gezegen- de hand dat deed.

Terwijl u hem deze dingen vertelt, zal hij achteruitdeinzen. U zult al- leen met Jezus zijn. Dan zal Jezus tegen u zeggen: 'Waar zijn deze uw beschuldigers?' (Joh. 8:10). U zult om u heen kijken en de vijand zal zijn ver- trokken. Dan zal uw gezegende Mees- ter zeggen: 'Zo veroordeel ik u ook niet; ga heen, en zondig niet meer' (vers 11). Schenke de Heere ons nu zo'n verlossing van onze aartsvijand omwille van de dure zaak van Chris- tus. Amen."

Volgens eed en plicht DEEL 3, gebon- den, 192 blz, € 12,95, Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 90-76466-56-4. Dit keurig uitgevoerde boek be- vat twaalf preken van predikanten uit de Nederlandse Hervormde Kerk (Her- steld). Het is het derde deel van een vijfdelige prekenreeks onder redactie van ds. J.W. van Estrik en ds. A. Vliet- stra. Ze zijn geschikt voor persoonlijk gebruik en leesdienst.

In het voorwoord lezen wij: "We druk- ken in de woorden *Volgens eed en plicht* uit wat ons allen bewogen heeft om niet mee te gaan de nieuwe kerk in, maar achter te blijven in de Neder- landse Hervormde Kerk. Naar onze diepe overtuiging heeft de Heere ons in de tijd van de Reformatie een Ge- reformeerde Kerk gegeven, te typeren als een planting Gods. De eenheid van de verschillende gemeenten in de Ne- derlanden werd in het gereformeerde belijden uitgedrukt en vastgelegd. De Heere heeft ons geroepen in die kerk te dienen en naar Schrift en belijdenis te handelen. Naar het berijmde woord van Psalm 75, waarin staat dat het ambt is ontvangen, willen wij volgens eed en plicht in de Vaderlandse kerk,

die van oorsprong uitsluitend gere- formeerd is en dat ook is gebleven, de dienst der verzoening verrichten." Ook lezen we in het voorwoord dat de Vaderlandse Kerk altijd een exclusief gereformeerd karakter heeft. Daarom is op de kaft een afbeelding te vinden van de Synode van Dordrecht in ver- gadering bijeen, die bijeenkwam om de gereformeerde leer te handhaven. Ook is de Statenbijbel afgebeeld die open ligt bij Psalm 75. Dit geeft aan dat de Heilige Schrift absoluut gezag heeft.

Deze derde bundel bevat naast pre- ken over vrije stoffen ook twee pre- ken voor de adventstijd, een Kerstpre- dikatie en een paar voorbereidings- preken. Van de volgende predikanten zijn preken opgenomen: Ds. A. den Hartog, Kesteren, Ds. J.D. Heikamp (emeritus), Staphort, Ds. Tj. de Jong, Staphorst, Ds. J. Joppe, Sint Maar- tensdijk, ds. K. Klopstra, Nieuwland, ds. J.C. den Ouden, Rijssen, ds. P. den Ouden, Wouterswoude/ Driesum, ds. J.C. den Toom, IJselmuiden, ds. H. Verheul, Amersfoort, ds. W. van Vlas- tuin, Katwijk aan Zee, ds. P. de Vries, Waarder/ Driebruggen en ds. A. van Wijk, Herkingen. Er zou over de in- houd van deze preken geschreven kunnen worden wat betreft verschil in aanpak, in woordgebruik, in lengte, in ligging, in geestelijke benadering en in beleving van de waarheid. We laten dat achterwege. Wie de preken leest kan dit zelf constateren. Opnieuw kunnen we vaststellen dat er een veel grotere mate van overeenstemming is met wat wij begeren te beluisteren in de prediking dan in veel preken van de NGK en GKV.

Drempelvrije vakantie?

2 luxe drempelvrije vakantiehuizen onder 1 kap, 7 en 8 persoons. Per woning: 2 hoog/laag bedden, douche-brancard en tillift. Tevens voorzien van vaatwasser, magnetron, wasmachine en wasdroger. Incl. schoonmaakkosten, € 275,- tot € 695,- p.w.

Meer informatie / reserveren:
www.denoorderhoeve.nl

De Noorderhoeve gehandicapten accommodaties
Harkebuurt 5-15 Oosterend - Texel - 0222 31 89 06

Friedensstimme

Evangelisatie en Bijbelverspreiding in de voormalige Sovjet-Unie

"...totdat
Hij komt..."

Bootevangelisatie...

...brengt tijdens de zomer het Evangelie langs de rivieren in Siberië. Veel gemeente- leden zijn bereid om enkele weken met evangelist Andrej Joedintsev mee te gaan op zijn tochten.

In 2006 was er veel motorpech. Daarom is de boot nu aan een grondige revisie toe. De kosten hiervoor zijn hoog. Wilt u hierover mee informatie? Kijk dan op www.friedensstimme.nl.

Postbus 15 | 2800 AA Gouda | TEL. 0182 - 538 544 | GIRO 41 32 334

Chinese voorgangers vragen om toerustingsmateriaal!

De voorgangers in de onderdrukte christelijke gemeenten worden door onze bestuursleden opgeleid. Deze voorgangers hebben dringend behoefte aan toerustingsmateriaal zoals o.a. het Vragenboekje van Hellenbroek en de lessen over de Heidelbergse Catechismus. Hudson Taylor wil dit belangrijke werk ondersteunen. Mogen we op u rekenen?

Voor info of voorlichting: 06 200 13 173

Stort uw gift op 3473.76.029 t.a.v. Hudson Taylor/SBHC te Nunspeet.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Stichting China
Veenendaal

Kinderleed in China

"Wij hebben geen huis.
Ik leef op een vuilnisbelt!
Krijg ik eten
en een kinderbijbel?"

giro 320666

Info/secretariaat:
Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
e-mail info@stichtingchina.nl
Giro 320666 t.n.v. Stichting China
www.stichtingchina.nl
tel. 0318-510320

DENK MEE OVER EEN

VERANTWOORDE MEDIAOPVOEDING VAN ONZE KINDEREN

**ENKELE HOOFDPUNTEN
UIT HET PROGRAMMA:**

- Presentatie nieuwe brochure 'DVD in het gezin'.
- Diverse sprekers, o.a. dr. J. Stolk over 'DVD in het gezin'.
- Groepsdiscussie: 'kritisch kijken of beter niet kijken?'
- Afsluitende maaltijd.

MEER WETEN? VOOR MEER
INFORMATIE EN AANMELDEN:
WWW.MEDIAWIJZER.NL

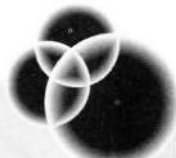
Is het geloofwaardig de televisie buiten de deur te houden en wel toe te staan dat onze kinderen dvd's kijken op de pc? Hoe legt u uit dat de ene dvd de andere niet is? Kunt u volstaan met een eenduidige afwijzing of vraagt het gebruik van dvd's een subtielere benadering?

Denk mee over een verantwoorde mediaopvoeding tijdens de conferentie

'DVD in het gezin' Mediaopvoeding in een multimediale tijd.

Vrijdag 15 juni 2007, 13.30 - 19.00 uur, auditorium Erdee Media Groep, Apeldoorn.

- Voor opvoeders in kerk en onderwijs die zich professioneel of ambtshalve bezighouden met de (media-)opvoeding van kinderen en jongeren.
- Inschrijfgeld € 30,- p.p.
(incl. syllabus, brochure en maaltijd).

< MEDIAWIJZER >

De conferentie 'DVD in het gezin' is een initiatief van Mediawijzer, platform voor genormeerd mediagebruik.

Kliksafe... voor **veilig** internetten
en **goedkoop** digitaal bellen!

kliksafe
... bewuste keus

Kijk op www.kliksafe.nl of bel (0341) 27 49 99.

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard
Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten

Verzending door heel Nederland

Avondrust
Rotterdam-
IJsselmonde
T. 010 - 482 90 28

Rehoboth
Rotterdam-
Alexanderpolder
T. 010 - 420 98 06

SGZZH
dáár voel

ik me thuis!

**Zelfstandig wonen in een comfortabel 2- of
3- kamerappartement voor senioren?**

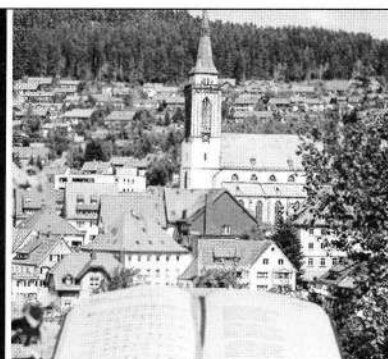
Van harte welkom in de serviceflats Avondrust en Rehoboth! U woont hier zelfstandig, maar kunt natuurlijk ook gebruik maken van onze zorg- en dienstverlening. Een bijzondere meerwaarde is onze reformatorische identiteit. Kom zélf eens kijken!

Rondleiding? Meer informatie? Bel ons!

ALS U NAAR EEN DUITSTALIG GEBIED OP VAKANTIE GAAT

EEN BOEK LEZEN OF WEGGEVEN?

In vakantieperioden wordt veel gelezen. Echter, u ontmoet dan ook veel mensen. Als u naar een Duitstalig land op vakantie gaat, wilt u dan een goed gereformeerd boek meenemen en aan iemand weggeven? In Duitsland is nauwelijks nog iets van de Reformatie terug te vinden.

WELKE TITELS

ZOU U WILLEN SCHENKEN AAN UW NAASTE OP VAKANTIE?

A. "Kort Begrip + vragenboekje ds. A. Hellenbroek"	prijs: €22,00
B. "Gebedsgestalten" van ds. F. Bakker	prijs: €15,00
C. "ABC des geloofs" van ds. A. Comrie	prijs: €9,90
D. "De waarachtige bekering" van ds. Th. Watson	prijs: €9,90
E. "De vreugde des heils" van ds. M. Henry	prijs: €9,90
F. "Psalmberijming" van Matthias Jorissen	prijs: €18,00

De geestelijke nood in ons buurland Duitsland is heel erg groot. Als in het land van de Reformatie vrijwel niets meer overgebleven is van het gedachtegoed van Luther en Calvijn en de waarheid op de kansels in allerlei bewoordingen geweld wordt aangedaan, dan kúnt u eigenlijk niet onbekommerd vakantievieren in Duitsland en de geestelijke nood laten voor wat het is.

Er zijn nog mensen die écht verlangen naar de goede, oude geestelijke geschriften die de Bijbelse boodschap helder vertolken. En er zijn miljoenen Duits sprekende mensen die er niet meer van weten, maar die het wél nodig hebben! Wilt u een Duitstalig, goed gereformeerd of puriteins werk meenemen en daar iemand schenken? Dan is uw vakantiegeld zeker goed besteed! Hartelijk dank.

NIEUW! Maak nu een afspraak met onze voorlichter dhr. A.W. van Soest te Spijk voor een presentatie over ons werk. Tel. 0183-561089.

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

Bestel- & Infoadres: Maasdijk 347, 4264 AN

VEEN. Tel. 0416 - 691788, fax 0416 - 697625.

E-mail: m.timmermans2@kliksafe.nl

Een gift voor ons werk is ook welkom: 5489.87.920.